

Tanker om *den kunstneriske fortolkning* i På Videnskabens Kant

Den kunstneriske fortolkning er projektets fundament. Den er så at sige sansningens interface med teorien. Her kan vi forestille os det som ikke er. Og dermed muliggøre en anden grad af forståelse. Den kunstneriske fortolkning tilbyder os en visualisering af et konkret naturvidenskabeligt fænomen, og bevidstheden om at det netop kun er en tolkning.

Det er altså a) et praktisk redskab der giver muligheden for at opleve noget der er abstrakt / teoretisk og b) en diskussion af den tolkning som den lægger for dagen, netop i det den vedkender sig at være en fortolkning.

Hvorfor bruger vi kunstneriske fortolkninger?

- ⇒ Vi laver kunstneriske fortolkninger for at muliggøre en forståelse af det ukendte og det uklare.
- ⇒ Vi arbejder med videnskabelige emner og fænomener vi ikke umiddelbart kan sanse. De er for små, de er for store eller for langt væk til at vi kan opfatte dem via vore sanser.
- ⇒ Vi arbejder med teoretiske emner og fænomener der kun er af formodet eksistens....derfor må vi iklæde dem et billede for at vi bedre kan forestille os dem.
- ⇒ Vi arbejder i områder af uoverskuelighed / kompleksitet, derfor må vi forsimpler for at kunne forstå.
- ⇒ Vi har brug for at flytte registrerbare fænomener til vores perceptions spekter for at vi kan opfatte dem.

Arbejdet med det ukendte og uklare

Når vi arbejder med visualisering af ukendte fænomener har vi intet visuelt forlæg eller motiv vi kan studere. Vi kender ikke et naturligt forbillede for det vi ønsker at skildre. Derfor er det en kunstig effekt vi skaber, i det mindste, indtil denne eksisterer.

I skildringen af det uklare har vi et vist kendskab til elementer og fænomener, men vi kender dem ikke som separate og adskillelige. Så også her er vi nødt til at forestille os, for at skabe denne isolerede eksistens.

Det komplekse

Visualisering er en teknik til forståelse af komplekse datamængder.

Nogle gange må vi lave en kunstnerisk tolkning for at kunne forstå – selvom vi faktisk kan se emnet. Det er alt for uklart i sin kompleksitet. Vi kan fx. tildele nogle ganske få farver frem de uendeligt mange der er. Vi kan isolere emner fra de omgivelser de vekselvirker med. Det gør at vi kan få en oplevelse af at kunne overskue det komplekse, og dermed få en følelse af forståelse.

Oversættelse til vor perception

Vi arbejder med områder af information der ligger udenfor vores perception. Her oversætter vi signaler til noget vores sansesystem kan forstå. Vi kan fx. flytte et frekvensspekter så det ligger inden for vor perception. Det giver os en nogenlunde eksakt viden om fænomenets design i det vi kan opleve det, men samtidigt ved vi, at det vi oplever er en tildelt værdi. Udsagnet varierer efter hvordan vi transformerer / oversætter denne information. Som i al anden oversættelse vil der være grader af tolkning. Vi hører radiosignaler fra rummet, men det er lydbølger flyttet til en helt anden frekvens for at vi kan høre dem.

Vi kan opleve at vi kan orientere os i røntgen og infrarød stråling. Vi ser på et billede fra Hubble teleskopet af støv og gas der hvirvles rundt. Det er farvestrålende supersanselige billeder. Ser de egentlig sådan ud?

Billederne rummer også røntgen og infrarød registrering. De er tillagt en given farveværdi, og er nu en del af et synligt billede. Det kunne svare til at vi altid lagde termografi- og røntgen billeder oven i billedet af vore huse, og sagde, sådan ser et hus ud.

Drøm, forestilling og forståelse

Vi visualiserer det ukendte i naturvidenskaben gennem kunstneriske fortolkninger, og kan herefter drømme og fantasere i et fælles billedsprog om rejser i rummet, i kroppen, i atomerne....osv.

Vi bliver efterhånden ganske familiære med bestemte fremstillinger. Vi oplever at en atomkerne har en bestemt form, og måske endda at den består af bestemte farver. Vi ved at det er pædagogiske tricks med modeller og symboler der skal skabe klarhed. Hvordan påvirker det den måde vi kan forestille os det ukendte, og den måde vi drømmer om tingene? Hvad gør det ved vores drøm og forestilling?

Klicheer og symboler

Vi kan overtage eksisterende klicheer. Det kan være nyttigt når de fungerer som symboler – fx. en atomkernes konstruktion med runde partikler, der sidder sammen på bestemte måder. Symbolet giver os en hurtig kommunikation. Vi skal kun introduceres første gang, herefter har vi en fælles aftale om hvad vi ser. Vi skal derfor ikke starte forfra med at forstå, vi kan bygge videre på det allerede eksisterende og vi kan tro på dette eksisterende som værende konkret, hvilket giver os evnen til at slappe af og dermed indleve os endnu stærkere i det vi har foran os. Det kan altså være nyttigt at gøre brug af symbolske konventioner som fundament for en kunstnerisk fortolkning.

Den uopmærksomme brug af klicheen kan derimod medføre at vi bygger videre på upræcise antagelser og forsimplinger.

Hvordan vurderer vi om en kunstnerisk fortolkning er god

Hvis den giver os en lettere adgang til forståelse, eller en ny adgang til forståelse, må den være i orden. Vi kan fx. bruge et ideal fra arkitekturens klassiske skole: Skønhed, soliditet og nytte – alle tre parametre skal være i spil, dog ikke nødvendigvis i et ligeligt forhold. (De architectura libri decem af Vitruvius)

Identifiaktion

Vi bruger dramatiske begreber vi kan relatere til og kobler det med grafiske former vi kan percipere. Det giver os muligheden for en identifikation, og dermed muligheden for forståelse gennem indlevelse. Det er dramaets teknik. Sort hul, mørkt stof, junk cells, mørk energi. Det er alt sammen opstået som sprog for at beskrive noget ubeskriveligt som vi dog kan identificere os med på en eller anden vis.

Kunstnerisk frihed og forpligtigelse

Når vi arbejder helt uden kendskab til formen af den eksistens vi søger at skildre, så har vi den absolutte kunstneriske frihed, og dermed også den absolutte kunstneriske forpligtigelse.

Den kunstneriske forpligtigelse kan udlægges således: I vores arbejde med at fortolke naturvidenskabens ukendte og uklare fænomener, må vi tage den spirende eksistens på os, der ligger fra forskningens side. Det betyder konkret at vi må bruge al vor kunnen på at forestille os et konkret fænomen. Vi har fra forskningens side konkrete informationer vi må forholde os til – fx.: Fænomenet er antageligvis rund, ikke kantet; det er i jævn bevægelse, dog ikke konstant....osv. Vi skal ud fra det opdage en æstetik, et design og en adfærd der kan tilfredsstillende de antagelser, der ligger fra forskningen.

Definition af begrebet *det kunstneriske* i projektet

Kunsten forsøger at formulere verden på ny. Den er forudsætningsløs.

En kunstnerisk mission bærer risikoen for at blive kedelig, uforståelig, uoverskuelig og på ingen måder mere sand end den vane kultur / kliche den forsøger at bryde med. Men i kraft af kunstens aktive indstilling til at formulere verden kan den være ny og aktiverende hos sin tilskuer, og kan netop derfor bringe ny erkendelse / forståelse mens den opleves.

Muligheden for at tænke det absolut uventede

Når vi opløser de kendte sammenhænge, og skaber nye overraskende sammenstød, får vi muligheden for at opleve og erkende på ny. Altså flytte vores forståelse. Hvis vi anerkender at en del af vores forståelse sker gennem det sanselige, så må kulturens vane-billeder vel også sprænges af og til? Det kan starte en ny korrespondance mellem teori og sansning.